

מסכת מנחות, דפים סג — עח

תוכן הסוגיות (והמסתעף)

סג — בין מחבת למרחשת * 'הרי עלי מרחשת' * מנחת מאפה תנור — חלות ורקיקין, פרטי דינים ושיטות; (מה בין חלות לרקיקין; נדר חלות והביא רקיקין, ולהפך) * (רמזי מרחשת) * קצירת העומר בחול ובשבת * 'מוטב שירבה במלאכה אחת, ואל ירבה במלאכות הרבה' * הפשטת עור הקרבן בפסח שחל להיות בשבת.

סד — מיעוט בעשיית מלאכות במצוות הדוחות את השבת; חילול השבת לצורך עדות החודש כשנראה הירח בעליל; (סברת 'נמצאת מכשילן לעתיד לבוא' — לענין איסור תורה) * שחט שתי חטאות של ציבור בשבת, בשוגג * שחט קרבן ונמצאת הבהמה כחושה; (הידור מצוה מול 'אין מעבירין על המצוות'; תיקון איסורים למפרע ע"י פעולה כלשהי לאחר עשייתם) * תינוק שנפל למים, ונתכוין לצוד דגים והעלה דגים ותינוק; 'זיל בתר מעשיו' 'זיל בתר מחשבתו' * חולה שאמדוהו לגרוגרת אחת ורצו עשרה בני אדם והביאו עשרה גרוגרות * (מלמד תשב"ר שנקרא לפעולת הצלה) * תלישת גרוגרות לחולה — שתי גרוגרות התלויות בשתי עוקצין או שלש בעוקץ אחד * (ריבוי בשיעורין — מהתורה או מדרבנן; חילוקי דינים; מלאכת 'צידה' באדם) * מהיכן מביאים את העומר * 'כרמל' * (אין מעבירין על המצוות; מתן שכרן של מצוות) * גזרת גידול חזירים ולימוד חכמת יוונית — משום מעשה שהיה; (מהי 'חכמת יוונית') * מעשה ובא העומר מגגות צריפין ועין סוכר * מרדכי שהיה פותח דברים ומפענח סימנים.

סה — פתחיה זה מרדכי; מרדכי בלשן * סדר קצירת העומר; בעסק גדול; (יציאת עולי רגלים מירושלים למעמד קצירת העומר) * ימים שאין מתענים או מספידים בהם, משום נצחון החכמים את הבייתוסים; קרבן התמיד משל ציבור וקביעות העצרת במועדו * ויכוח רבן יוחנן בן זכאי עם הבייתוסים * (כתות צדוק ובייתוס) * שלש פעמים על כל דבר ודבר * 'ממחרת השבת' — ממחרת יו"ט ראשון של פסח; דרשות החכמים * ספירה לכל אחד ואחד * ('שבת בראשית') * (ענינים ופירושים במחלוקת עם הבייתוסים).

סו — דרשות החכמים — המשך * זמן קצירת העומר, ההבאה והספירה * ספירת ימים ושבעות; (מדאוריתא או מדרבנן; בזמן הבית ובזמן הזה) * (שתי ספירות ושתי בחינות שבחג השבועות; באור שתי הפרשיות בתורה) * המשך מעשה העומר * 'אביב קלוי באש גרש כרמל' * דרשות נוטריקון: כרמל, נתעלסה, נעלסה, ירט * מירוח הקדש בשארית העומר ובשאר הקדשות * מירוח נכרי; ישראל, עכו"ם, כותי — תרומה משל זה על שזה.

סז — גלגול הקדש, גלגול נכרי — לחיוב חלה * (הגדרת 'מירוח נכרי') * תרומת נכרי, חלתו, פטור חמורו; גזירה משום בעלי כיסים * מערים אדם על תבואתו; אפיה פחות מכשיעור חיוב חלה * המשך מעשה העומר * (נתינת הלבונה — לאחר בלילה המנחה) * גזירת 'שמא יבוא לאוכלו'.

סח — עשיית שינויים בהתעסקות עם התבואה שנקצרה לפני העומר * קצירה קודם לעומר — בבית השלחין; להכנת קמח קלי בשוקי ירושלים * ממתי מותר החדש באכילה — בזמן הבית ובזמן הזה; (במקומות המרוחקים; תבואה שהשרישה לאחר האיר יום ט"ז קודם הבאת העומר); תקנת רבן יוחנן בן זכאי, שיהא יום הנף כולו אסור * (מצוה מדאוריתא והאיסור הנובע ממנה) * חדש בחוצה לארץ * מאימתי מביאים מנחות וביכורים מן החדש — לכתחילה ובדיעבד * (חילוקי דינים בזמני הבאת הביכורים) * מעשה דר' יהודה בר נחמיה * התר חדש למנחות, בעומר ושתי-הלחם שלא כסדרן; (חילוקי דינים) * (בין פסח לעצרת — ימי דין) * מנחת העומר מן השעורים — ילפותות * (ציונים והערות — סתם חכמים החולקים על ר' יהודה * גזירות חכמים משום ביטול מצוה; ספק קבוע החוזר ונשנה, בדבר שיש לו מתירין * על 'חדש' בחו"ל).

סט — ספיקות ובעיות שעלו ב'תיקו' * מאימתי חל התר שתי-הלחם בפירות (או בתבואה), משעת הנצת העלה או חנטתו * חיטים שקצרן וזרעו שוב — לענין התר העומר; אונאה; שבועה * חיטים שברעי הבהמות — לענין טומאת אוכלין, ולענין התר מנחות מגידוליהם * פיל שבלע נצרים או כפיפה מצרית ופלט דרך בית הרעי; זאב שבלע ופלט בשר אדם ועצמות — לענין טומאה וטהרה * חיטים שירדו בעבים — לענין שתי הלחם; ולחם ושמן של נס — כשרותם למקדש ולשאר הלכות) * שבולת שהביאה שליש קודם לעומר ועקרה ושתלה לאחר העומר והוסיפה; בתר עיקר או בתר תוספת.

ע — תבואה ובצל שעישרום ושתלום שוב — דינם לענין מעשר * עציץ שאינו נקוב, וניקבוהו — דין מעשר לגידולין שבתוכו * שיבולת שנתמרחא בכרי ונעשית טבל, ושתלוה — האם אפשר להפריש ממנה תרומה כשהיא מחוברת; (איסור טבל כשאינן אפשרות להפריש תרומות ומעשרות) * דרך אכילה מן המחובר; (הגדרת 'דרך אכילה' בבליעה; למ"ד 'הנאת מעיו בעינן') * ביצת נבילת עוף טהור שמקצתה בחוץ * כלאים בעציץ שאינו נקוב; (וכלאים בשני עציצים, או בעציץ ומחוצה לו — בכרם ובזרעים) * חמשת מיני דגן — לענין צירופם לחלה; איסור חדש; חמץ ומצה * צירוף תבואה קמחים ובצקות; צירוף קליפת חטים ושעורים לגרעין * איסור קצירה ואכילה מן החדש קודם לעומר — לקצירתו או להבאתו; (קצירה קודם לעומר בזמן הזה) * השרשת התבואה קודם לעומר ולאחריו.

עא — מקור לדין השרשה בהתר העומר * קצירה והגדשה קודם לעומר בבית השלחין; קצירה לשחת ושאר קצירות המותרות * דינים בעומר שאינם לעיכובא * קצירה קודם לעומר ממקום שאינו כשר להבאת העומר; קצירת מין תבואה שאינה כשרה לעומר * מעשי אנשי יריחו שברצון ושלא ברצון החכמים * אלו מפסיקין לפאה, להחשב כשדות נפרדות * קצירה לשחת — לענין העומר ולענין הפסקה לפאה. חילוקי דינים ושיטות * המנמר שדה ושייר בו קלחים — לענין פאה * (קרוב העומר וספירת העומר — ענינים).

עב — קציר מצוה לפני קצירת העומר * (ניחום אבלים — מצוה דאוריתא או דרבנן) * מצות העומר מן הקמה, מן הלח — לכתחילה * נקצר ביום * (הבהוב המנחה — מעכב?) * קצירת העומר בשבת ובטומאה * מלאכה שאפשר לעשותה בערב שבת — האם דוחה שבת; הקטר חלבים ואברים בשבת; 'חביבה מצוה בשעתה' * (שתי הלחם שאפאן בכלי חול) * רבי — תלמיד ר' שמעון * קרבנות ציבור דוחים שבת * אפיית שתי הלחם בשבת; תנור מקדש * המנחות הנקמצות ושיריהן לכהנים * (פירושי רש"י על מנחות; 'חדושי הרשב"א' על מנחות).

עג — אין הכהנים חולקים קרבן כנגד קרבן — ילפותות (וגדרים; חלוקה בהסכמת שני הצדדים) * מתנות כהונה בקרבנות — ריבויים וילפותות * קרבנות הגויים ונסכיהם; (פרש שרצונו לשלמים דוקא ולא לעולה) * 'היתה לכהן כמנחה' * ('מנחתם' 'ומנחתם' — בקרבנות החג).

עד — מנחת חוטא של כהנים — דיני הקרבתה * כהן מקריב קרבנותיו בכל עת שירצה * 'וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל' * איסורי אכילת אימורין * הקרבנות והמנחות שכולם למזבח; שכולם לכהנים; שחלקם למזבח וחלקם לכהנים * (קמיצה בשמן) * מתן השמן במנחות השונות * (מנחת כהן; בגדי כהונה — ענינים וטעמים).

עה — סדר נתינות השמן במנחה, הבליה, ושאר פעולות המנחה * משיחת הרקיקין; (החליף ובבל ברקיקין או משח בחלות; בין חלות לרקיקין) * מעשה הפתיתה; המנחות שאינן טעונות פתיתה * ברכת 'המוציא' באכילת חביצא (ובעיסה מבושלת או מטוגנת שאינה אפויה); ברכת 'שהחיינו' בהקרבת מנחה; אכילת פירורין, לענין חמץ ומצה וברכה.

עו — שיפה ובעיטה במנחות * מספר החלות במנחות לסוגיהן — לכתחילה ובדיעבד * לחמי תודה שאפאם ארבע חלות; הפרשת תרומת לחמי תודה בלישה * מידות העומר, שתי-הלחם ולחם-הפנים — קודם הניפוי ולאחרי * (צמצום מידות המנחה) * ניפוי הסולת; שלש עשרה נפה * (מחלוקת ב'הלכה למשה מסיני') * לקיחת הסולת למנחות או לקיחת חטים * 'התורה חסה על ממונן של ישראל' * (התודה — ענינים).

עז — חלות התודה — מנינם וכמותם במידות מדבריות ובירושלמיות * (תקנות השוק במוצרי אוכל נפש) * מידות איפה / בת; חומר / כור; סאה; קב — יחסיהם זה לזה * הוספה על המידות, המטבעות והשערים * תרומת לחמי תודה — פרטי דינים וילפותות * (ביטול תרומה ברוב — מהתורה ומדרבנן) * לחמי התודה — הסוגים, הכמויות והמידות * (השלמים והתודה — ענינים וטעמים).

עח — דבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בהיקש; הימנו ודבר אחר * מנין החלות, מידתן וסוגן — במילואים ובנזירות * כהן הדיוט וגדול בתחילת עבודתם — כמה עשרונים הם מביאים * קידוש לחמי תודה בשחיתת הזבח — פרטי דינים; חוץ לחומה; לא קרמו פניה; 'נא'; שוחט על שמונים חלות; שוחט שלא לשמה ובמחשבת פסול; נמצאת טריפה ובע"מ * ('כל שאינו בזא"ז אפילו בב"א אינו — בקדושה החלה מאליה) * 'על' — בסמוך? * כלי שרת שיש להם תוך ושאין להם תוך (סכין) — האם מקדשים שלא לדעת.

נספחים — עניני קרבן העומר והספירה.